BILAGA M1.23 SAMRÅDSMÖTE DANMARKS FISKERIFORENING

MAXIMA
Projekt tillstånd
Tillståndshandling
Miljöbalken

2025-05-28 Slutversion

Samråd med Dansk fiskeriforening om program MAXIMA

Datum:	2025-02-21
Tid:	13:00-13:50
Plats:	Digitalt (Zoom)

Närvarande

Namn		Roll
Dansk Fiskeriforening		
Ole Lundberg Larssen		Direktör
Niels-Herman Oxholm Johansen		Rådgivare, jurist
Henrik Lund		Marinbiolog, team leader
VA SYD		
Lena Hellberg		Projektledare Tillstånd
Petra Mani		Bitr. projektledare Tillstånd
Erica Nobel		Juridiskt ombud (Delphi) för tillståndsansökan
Göran Johnsson		Omfattningsansvarig Nya Sjölunda
Torbjörn Lagrelius		Lantmätare, funktion Fastighet
John Sjöström		Ansvarig samråd, Tyréns
Rebecka Strohl	Protokollförare	Handläggare samråd, Tyréns

Det som anges i protokollet är information som framkom på möte utöver det som framgår av powerpointpresentationen (bilaga 1). Även under mötet ställda frågor och lämnade svar redovisas i protokollet.

1 Välkomna

Lena Hellberg hälsar alla välkomna och presenterar förutsättningar för dagen

- Genomgång agenda
- Presentation av mötesdeltagare (se deltagarlista)

2 Inledning och presentation av avloppsreningssystemet MAXIMA

2.1 MAXIMA – ett nytt system för rening av vårt avloppsvatten

Lena Hellberg presenterar

VA SYD:

- En av Sveriges största VA-organisationer som nu storsatsar på hållbar avloppsrening och avser att genomföra avloppsreningssystemet MAXIMA.
- Driver på miljösmarta lösningar.
- Har verksamhet i gång dygnet runt, för en halv miljon människor och omsätter cirka 1 miljard per år.
- Renar avloppsvatten, dricksvatten, hanterar skyfall genom smarta lösningar till exempel utjämningsmagasin och dammar, samlar in avfall för återvinning och återbruk

MAXIMA:

- Regionen har flera avloppsreningsverk som är i stort behov av modernisering. Befolkningsökningen i regionen ställer nya krav på avloppsreningsverken.
- MAXIMA är ett stort regionalt samhällsprojekt. VA SYD bygger om och bygger ut Sjölunda avloppsreningsverk för att rena avloppsvatten från flera kommuner i sydvästra Skåne.
- Utbyggnaden av Sjölunda avloppsreningsverk omfattar en kapacitetsökning från dagens anslutning om cirka 360 000 personer till cirka 690 000 personer. Det motsvarar en kapacitet om cirka 820 000 personekvivalenter (pe).
- MAXIMA är ett system som består av olika anläggningsdelar. Ansökan omfattar om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, nya utloppsledningar i Öresund, ny pumpstation i Sjölunda som tar emot avloppsvatten från en avlopptunnel från Malmö och en avloppstunnel från Lund.
- Alla anläggningsdelar ska ses som ett tekniskt system. Tillstånd söks för hela systemet.
- Flödet till Sjölunda begränsas till maximalt 10 kubikmeter per sekund i Sjölunda pumpstation. Avloppsvattnet renas och släpps sedan ut i Öresund.

2.2 Samhällsnyttor

Lena Hellberg presenterar projektets nyttor

- Regionens befolkningstillväxt och klimatförändringar behöver hanteras för att samhället ska kunna fungera. VA SYD vill vara proaktiva och göra utbyggnaden innan befolkningen blivit för stor.

- Stadsutveckling och klimatförändringar ställer krav på avloppsreningsverket.
- Utbyggnaden av systemet kommer att ge många nya arbetstillfällen under en 10-årsperiod.
- Vill skydda vattenmiljöer. Regional samordning minskar belastningen på mindre vattendrag, genom att lokala avloppsreningsverk kan stängas och förbättrad reningsteknik på Sjölunda avloppsreningsverk. Det blir även mindre miljöbelastning ut i Öresund med de nya utloppsledningarna, utsläppspunkt planeras att anläggas längre ut än idag.
- Vill återvinna energi och näringsämnen i samhället. Försöker göra nya produkter av restprodukter, till exempel uppgradera metangas till biogas och använda rötat slam som gödning på jordbruksmark.
- Stärka VA SYD och dess medlemmar. Samla kompetens och investeringar till ett ställe. Optimering av resurser och behöver bara investera på ett ställe istället för flera.
- Ett robust system skapas med en ökad driftsäkerhet som kan hantera framtida störningar, kriser och klimatförändringar i regionen under lång tid framåt.

2.3 Preliminär tidplan

Lena Hellberg presenterar

- Arbetar nu med att upprätta en ansökan för tillstånd som lämnas till Mark- och miljödomstolen i Växjö.
- VA SYD planerar skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen försommaren 2025 och räknar med att det tar cirka 2 år att få ett tillstånd. Man kan därmed tidigast börja bygga under försommaren 2027.
- Byggnation tar cirka 8 år. Det är mest tidskritiskt att bygga ut Sjölunda avloppsreningsverk. Byggnation av Sjölunda avloppsreningsverk sker under pågående drift.
- Bygga avloppstunnlarna och schakt tar cirka 4-5 år.
- Schakt kommer byggas före tunnlarna, tar mellan 6-12 månader att bygga schakten. Sedan pågår arbeten i olika omfattning under hela byggskedet.

3 Tillståndsansökans omfattning

3.1 Lokalisering

Lena Hellberg presenterar

- Har gjort utredningar och bedömt att lokalisering av avloppsreningsverket är lämpligast på samma plats som nuvarande reningsverk. Platsen används redan för avloppsrening. Lokaliseringen är i ett befintligt industriområde, långt från bostäder.
- Har tittat på placering av utloppsledningar och gjort recipientutredningar för att utreda lämplig utsläppspunkt. Den valda utsläppspunkten ligger utanför farleden och ankringsområden i ett område med stor omsättning på vatten.
- För Avloppstunnel Söder har man utrett alternativet ett nytt tryckavloppssystem med markförlagda ledningar men bedömt att tunnel är det bästa alternativet eftersom det innebär mindre störningar för omgivningen.
- Sjölunda pumpstation är lokaliserad strax utanför Sjölunda avloppsreningsverk på grund av platsbrist inne på fastigheten Sjölunda 9. Pumpstationen behöver ligga nära avloppsreningsverket och i lågpunkten mellan de två avloppstunnlarna.

- För Avloppstunnel Norr har också alternativet med ledning utretts. Tunnel har bedömts medföra minst störning. Tunneln är placerad längs med järnvägen och befintliga pumpstationer.

4 Planerad verksamhet

4.1 Legal avgränsning

Erica Nobel presenterar

- Tillstånd kommer att sökas enligt miljöbalken som är en samlingslagstiftning inom miljöområdet i Sverige.
- Ansökan kommer avser tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. Tillstånd för miljöfarlig verksamhet söks för avloppsreningsverket. Tillstånd för vattenverksamhet söks för att kunna bygga tunnlarna, delar av avloppsreningsverket samt utloppsledningarna i Öresund.
- Det görs en samlad prövning för att man ser MAXIMA som en helhet.
- Utöver ansökan för byggskedet görs ansökan för driftskedet för driften av avloppsreningsverket och utsläpp till Öresund.
- För byggskedet behövs även tillstånd och dispenser avseende artskydd och skyddade områden (7 kap. miljöbalken).
- Det uppstår även följdverksamhet, det vill säga verksamheter till följd av den planerade verksamheten. Huvudsakligen transporter och avloppsledningsnätet uppströms.

4.2 Geografisk avgränsning

Erica Nobel presenterar

Har definierat den geografiska avgränsningen utifrån den påverkan som är dimensionerande i respektive del, olika typer av påverkan är avgörande i olika delar av MAXIMA. Den geografiska avgränsningen för samrådskretsen har beslutats utifrån den parameter som har den största påverkansområdet (för buller, vibrationer eller grundvatten). Runt de flesta schakt har grundvattensänkning varit avgörande. Längs med tunneln är det vibrationer. Buller har varit dimensionerande för utläggningen av utloppsledningen.

Samrådskretsen omfattar ett större antal än de som är sakägare.

Finns även krav på samråd för gränsöverskridande verksamhet. VA SYD kommer därför att samråda med Danmark enligt ESBO-konventionen, via det svenska Naturvårdsverket.

5 Avloppsreningssystemet

5.1 Sjölunda avloppsreningsverk samt utloppsledningar

Göran Johnsson presenterar

- Sjölunda är ett gammalt avloppsreningsverk. Vi kommer i princip att bygga om hela avloppsreningsverket och byta ut processen Vi bygger på samma ställe som avloppsreningsverket ligger på idag.
- Kommer ha reningsverket i drift hela tiden och successivt bygga om. Ombyggnaden sker succesivt, en anläggningsdel byggs och driftsätts och därefter rivs motsvarande befintlig anläggningsdel.

5.1.1 Utloppsledningar

Göran Johnsson presenterar

- Två nya utloppsledningar planeras för att släppa renat avloppsvatten i Öresund.
- Recipientutredning har lett fram till att man hittat ett läge för utsläppspunkt som är bättre än den utsläppspunkt som finns idag.
- Befintliga utloppsledningar är väldigt gamla, den ena är nästan 70 år gammal och den andra är ännu äldre.
- Kommer att koppla på avloppsvatten från fler personer men renar också avloppsvattnet i högre grad jämfört med idag. Kvävehalten och BOD_7 halveras, fosforhalten sänks med 30 %.
- Ansökan omfattar en 4 kilometer lång korridor där två utloppsledningar ska anläggas. Kommer att muddra de första två kilometerna och lägga ner ledningarna under havsbottennivå för att det är grund. De yttersta två kilometerna ökar djupet snabbt och ledningarna förläggs på botten och förankras med pålning för att inte flyttas i sidled av strömmar.

6 Förväntad miljöpåverkan i bygg- och driftskede

John Sjöström presenterar

- Den största miljöpåverkan uppstår i byggskedet.
- De huvudsakliga miljöaspekterna som identifierats är:
    - Grundvattennivå och kvalitet vid schakten.
    - Utsläpp av överskottsvatten från schakten som behöver behandlas innan det släpps ut till recipient, alternativt släppas till kommunalt VA-nät.
    - Masshantering och transporter, huvudalternativet är att transportera massor till Helsingborg. Transporter kan även komma att ske till havs till Norra hamnen och Sjölunda.
    - Buller och vibrationer. Kommer att muddras och pålas för utloppsledningarna. Det kan uppstå undervattensbuller, ljudtrycksnivåer, som kan påverka bland annat marina däggdjur och fisk. Påverkan är under utredning.
    - Finns fisk och uppväxtområden i Lommabukten som också är en del av miljöaspekterna som utreds, naturreservat, Natura2000-områden och riksintresseområden. Även sedimentfrågan utreds.
- I driftskedet sker utsläpp av behandlat avloppsvatten från den nya anläggningen längre ut i Öresund. Transporter till och från Sjölunda kommer vara likartat som idag. Luft och lukt från avloppsreningssystemet kommer släppas ut vid Sjölunda pumpstation i normalläget.

7 Övriga frågor

Fråga från Dansk fiskeriforening: Hur många kubikmeter massor ska hanteras vid anläggande av utloppsledningen?

VA SYD svarar: Utloppsledningen är 4 kilometer, 2 kilometer ska muddras. Kommer muddra ungefär 200 000 kubik. Vid de yttersta 2 km sker ingen förflyttning av bottenmassor.

Fråga från Dansk fiskeriforening: Hur många kubikmeter avloppsvatten kommer att släppas ut?

VA SYD svarar: 73 miljoner kubikmeter per år.

Fråga från Dansk fiskeriforening: I Danmark har vi problem med att hantera stora mängder vatten i avloppssystemen när det regnar mycket. Kan det hanteras i det nya systemet?

VA SYD svarar: En del av nyttan med det nya systemet och en anledning till att vi bygger avloppstunnlar. Tunnlarna är så stora att vattenflödet kan utjämnas mellan tunnlarna när det är höga flöden. Allt vatten som kommer till avloppsreningsverket renas, det ska inte ske någon bräddning.

Fråga från Dansk fiskeriforening: Ökar mängden avloppsvatten som släpps ut? Hur påverkas kvaliteten?

VA SYD svarar: Volymen/mängden avloppsvatten ökar. Kvaliteten förbättras, t.ex. halveras halten kväve/nitrogen och BOD_7 (syreförbrukande ämnen), mängden blir därför ungefär samma även om avloppsreningsverket behandlar avloppsvatten från fler personer.

Fråga från Dansk fiskeriforening: Kommer ni utreda påverkan på fisk och havsmiljön?

VA SYD svarar: Ja, det kommer att redovisas i ansökan.

Fråga från Dansk fiskeriforening: Själva anläggningsarbetena kommer inte påverka dansk fiskeriförening. När det gäller näringsämnena blir det ju större påverkan ju större mängder som släpps ut i Öresund. Ju längre ut det släpps, desto mer utspädning. Men vi upplever att det vid danska utsläppspunkter blir en död havsbotten. Kommer det göras någon uppföljning av påverkan på havsbotten vid utsläppspunkten?

VA SYD svarar: En anledning till att vi väljer att lägga utsläppspunkten långt ut är att det är mer strömt och därför blir en snabbare inblandning och utspädning av det renade avloppsvattnet vilket sänker halterna av det som släpps ut i havsmiljön. Rent tekniskt blir utsläppet av avloppsvatten fördelat på en längre sträcka, cirka 50 meter, i flera punkter istället för en samlad ström ut i en punkt. Det kommer tas fram ett kontrollprogram för byggskedet. Det brukar även ställas krav på kontroller i driftskedet. Normalt tas i så fallprover under en tid och om det är tydligt att det inte sker någon förändring tas prover mer sällan.

Fråga från Dansk fiskeriforening: Hur djupt är det vid utsläppspunkten?

Cirka 13 meter djupt längst ut.

Lena Hellberg avrundar och tackar för mötet.

8 Bilagor

Bilaga 1. Presentation vid samrådsmöte